

OBRRTNIK

Glasilno Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . . . 30.— Din
za pol leta . . . . . 15.—
posamezna številka . . . . . 1.50 .

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponaatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VI.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1937.

Štev. 11

Za lastno izobrazbo

Pred nami je že nastopajoča običajna zimska sezona, ko po glavnih delih na stavbah in v delavnicah tudi za obrtništvo nastopa čas večjih odmorov, kar se posebno občuti v gradbenih strokah, oziroma skrajšanje delovnega časa na minimum. Kakor se menjavajo letni časi, tako ima tudi za nas obrtnike zimski čas poseben pomen, ko nam odreja v dolgih večerih mnogo časa na razpolago, katerega moremo uporabiti v najrazličnejše svrhe.

Splošno nam je znano, da se baš preko zime prireja nabroj raznih tečajev, pa tudi izvrši običajno največ skritega in tihega društvenega dela v vseh smereh izobrazbe. Obrtniki se sicer udeležujejo v gotovem številu raznega društvenega delovanja, poleg v svojih specijelno strokovnih obrtniških organizacijah tudi v drugih kulturnih, sportnih, telovadnih in najraznovrstnejših ostalih, da celo na vidnih in odgovornih mestih. Ko opazujemo zasledovanje ciljev posameznih obstoječih organizacij in njih delovanja moremo ugotoviti, da je uspeh dela posamezne edinice pač odvisen od volje članstva in zavesti tega do društvenega delovanja in tako do skupnih uspehov. Omenili smo že, da se obrtništvo udeležuje vsestransko v raznih organizacijah in se v teh tudi izobrazuje za razne svrhe delovanja po nalogah poedinih organizacij. Hitro pa lahko ugotovimo, da je veliko obrtnikov, ki se z uspehom udeležujejo za vse najrazličnejše organizacije, ki jim dejansko ne nudijo nikakih koristi, niti v stroki, še manj v moralnem in materijalnem pogledu. Skratka je ta ugotovitev dejstvo, da sami za sebe ne čutimo dovolj potrebe delovati, kot organiziran stan prvenstveno sebi v korist, v korist svojega stanu in svojcev.

Vsak posamezen obrtnik ima poleg splošnih strokovnih in stanovskih težav in skrbi tudi polno svojih lastnih, katere vse največ izhajajo prav radi nezanimanja in nesodelovanja pri ureditvi važnih problemov za obrtniški stan in celoto. Nezavedajoč se mnogi izmed naših obrtniških tovarišev iščejo pomoči vsepovsod, samo ne tamkaj, kjer bi bilo to potrebno, da čisto izgleda, ko prosí obrtnik, kakor bi stvarno prosjačil. Ne čudimo se temu, vzrok je na dlani — premalo izobrazbe in nikakega pravnega kriterija za praktično življenje za marsikoga, ko se osamosvoji. Običajni predpogoji za udeleževanje v obrtniških strokah se uvodoma že nekako prestanejo in izpolnejo, toda malo je onih, ki se zavedajo pravilno še bolj potrebne organizacije in izpolnitve ter stalnega izpopolnjevanja v vseh smereh tedaj, ko praktično življenje marsikomu črta pot.

Mlada obrtniška generacija nastopa in brezdvoma je treba temu pojavu posvetiti več pažnje, kakor si jo marsikdo misli.

Povsod je namreč tako, da mlade generacije že po zakonu narave prevzemajo dolžnosti starejših generacij, pri čemer se brezdvoma tudi vplivi časa in razmer odražajo v mišljenju, udeleževanju in delovanju. Priznati moramo, da ima danes nastopajoča obrtniška generacija povsem drugačne poglede, čemer se ni čuditi, saj imamo novo obrtno zakonodajo, številne nove zakone, pa tudi drugačen politični položaj v katerem tudi obrtništvo gleda v splošnem drugače na svoje probleme, kakor jih je opazovalo in doživljalo pred 20 in 25 leti. Vse to pa prav mladi nastopajoči generaciji narekuje pozornost in vztrajno zasledovanje vseh dogodkov, ki imajo z obrtniškim življenjem posredno ali neposredno stik in vpliv na njega razvoj in napredek ali obratno. Temu slediti pa je mogoče le združeno v močnih organizacijah s stalno samoizobrazbo in prirejanjem raznovrstnih tečajev, predavanj in izvajanjem najrazličnejših vzgojnih metod. Nikogar ni, ki bi mogel to činjenico ovreči, češ, da izobrazba ni potrebna, ker kdor tako misli, bo zaostal in moral tudi sebi v škodo propasti. Nov čas zahteva tudi novih dejstev in ni dovolj biti danes obrtniku samo dober prvorazredno ocenjen rokodelca, temveč je nujno potrebno biti tudi temu primerno teoretično izobražen in stalno se dopolnjujoč vsestransko izobražen obrtnik, da je lahko kos vsem nalogam, ki se danes od povprečnega obrtnika zahtevajo.

Problemi, ki se stalno obnavljajo in so na dnevnem redu obrtništva, so sicer včasih že, ko se omenjajo odveč, toda z vednim ponavljanjem rešitve perečih vprašanj za obstoj, napredek in zaščitene obrtniških pravic se le jasno poudarja, da je obrtništvo tu, da je konstruktiven gospodarski element, ki mu pripada tudi važna naloga, kot nacionalnemu elementu. V kolikor se niso dosegli ali se ne dosežajo uspehi smo v veliki meri sami krivi, ker ne znamo dovolj jasno, krepko in jedrnatno zahtevati na vseh mestih svojih pravic. To pa bi v večji meri, čimbolj bi se odražala naša izobrazba in čimbolj bi v tem sledili drugim stanovom, katerih uspešno dosežene koristi so često vzrok našemu negodovanju.

Iz vsega torej izhaja, da nam današnji čas, posebno pa še najmlajši obrtniški generaciji nalaga budno paziti na vse pojave javnega življenja in se tega tudi udeleževati, kar nam je obrtnikom v prvo dolžnost, če hočemo vztrajati in obdržati pozicije, ki nam kot konstruktivnemu stanu pripadajo.

Zimski čas je najprimernejši za poglobitev posameznika v problem obrtništva sploh, gospodarstva in tudi primeren za razčlenitev in proučitev vseh problemov v zvezi z nastankom in razvojem obrtništva z aktualnimi obrtniški vprašanji v bodočnosti in sedaj in upoštevajoč pri tem vse od osnovne obrtniške organizacije do vseh najvišjih ustanov in mest, kjer se mora slišati obrtnikova volja. Pa ne samo to, posvetiti moramo pažnjo in se poučiti tudi o tem, kako se razvija denarna politika v koliko mi pri tem doprinašamo, kako graditi obrtniške domove, izvajati poučne ekskurzije, kako se zasukurati za starost, socialno preskrbo itd. itd. O vsem tem, je naloga, da se pravilno poučimo, vsled česar tudi ne zamudimo prilike za to v nastopajoči zimski sezoni ter kolikor prej začnemo, toliko bolje bo za posameznika in celoto.

Jasen odraz in odziv naj bodo osnovni tečaji o zgodovini obrtništva, zakonodaji, knjigovodstvu in kalkulaciji, katerih posecanje naj bo zaključeno s polaganjem izpitov, ker le ti so merilo za razumevanje tečaja in tudi merilo uspeha poedincev. Zavedati pa se moramo, da je obrtniški tisk ono mesto v katerem naj obrtnik tudi objavlja svoje duševne proizvode, saj nam čas narekuje, da se udeležujemo dela na vseh poljih javnega udeleževanja in udeleževati se pri obrtniškem časopisu v bodočnosti naj dokaže obrtnikovo izobrazbo, da nas bo morala ostala javnost bolj ceniti, sami pa se bomo zavedli pomena vsestranske teoretične izobrazbe šele, ko bo izraz obrtnikove duše v splošnem zalegel več na merodajnih mestih, kakor danes in to priboriti si ter veljavo, ki nam pripada, je naloga nastopajoče obrtniške generacije, ki mora biti bolj dostopna izobrazbi, ker le s tem močnim sredstvom in odklanjanjem vmešavanja politikov v obrtniška vprašanja bo rešeno tudi vprašanje enotnosti slovenskega obrtništva, kar si moramo skoro želeči.

Čevljarska obrt na Češkoslovaškem se nahaja v novi fazi razvoja

Položaj čevljarske obrti se v Češkoslovaški državi vedno bolj popravlja, čeprav je Čehoslovaška republika znana industrijska država v fabrikaciji obutve. Te dni je bila glavna skupščina glavnega združenja čevljarskih mojstrov Češkoslova-

ške. Po poročilih funkcionarjev sodeč je prešlo najtežje in časi ko je bila čevljarska obrt na robu propada, ter je nastala druga doba za razvoj in napredek ter možnost dela in napredka obrtniške čevljarske delavnosti. Jasno se tudi opaža,

da je v Čehoslovaški vedno več konsumentov, ki želijo in hočejo nositi ročno izdelano obutev po meri in naročilu. Čevlarske organizacije javljajo letos znatno število dotoka učencev za izučitev čevlarske obrti, pomočniki pa so vprav iskani. Kar je najzanimivejše s te skupščine je sklep, da vrhovna organizacija zahteva v zaščito obrtniške čevlarske proizvodne zaščito proti izrabljanju naziva „Ročno izdelana obutev“ s strani industrije ter se zahteva, da se ta naziv uradno zaščiti. Prav isto je z nazivom „obutev je vsa iz usnja“.

Kar se tiče cen čevlarskih izdelkov se zahteva, da je treba urediti za čevlarsko stroko edinstvene prodajne cene, poleg tega pa se tudi zahteva že davno obljubljeno organizacijo cenene kreditiranja obrtništvu, ki naj postane že enkrat dejstvo. Za male čevlarske obrtnike z električnim obratom do 1 in pol konjske sile se zahteva obvezno oprostitev zavarovanja od nesrečnih slučajev.

Iz vsega prednjega pa tudi na način, ki ga je skupščina imenovane stroke jasno izrazila se vidi, da ima na Češkoslovaškem čevlarska obrt ponovno polno zupanje v sama sebe in da je čevlarski obrtnik svest si svojega pomena in potrebe za državo.

Ustanove sklada viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podporanje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1937 za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 100 Din. Prošnje naj se pošljejo zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1937 opremljene z dokazili, kakor tudi s potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je ob-

ubožal, odnosno, da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje onih, ki niso izvrševali samostojno takega obrta ali trgovine in torej niso nikdar bili samostojni

zbornični pripadniki, ne prihajajo v poštev. Prošnje je treba vlagati po vsakem posamezniku, ker se skupne prošnje, ki bi bile sestavljene v imenu več prosilcev ne bodo mogle vpoštevati.

Izlet obrtnikov iz Šiške ter prijateljev obrtništva na Govejek

V nedeljo dne 17. t. m. so priredili Šišenski obrtniki za sebe in sivojce ter prijatelje uspel avtobusni izlet na prijazno obrtniško planinsko postojanko v „Dom jugoslovanskih obrtnikov“ na Govejku. Iz Ljubljane so krenili z avtobusom po stranskih potih do Medvod in nato dalje preko

Goričan, Rakovnika, mimo Sore v znano dolino Ločnice, kjer so pustili pri Kozjeku avtobus in se podali v 25 minut oddaljeni Dom. Z Domom, njega ureditvijo in postrežbo so bili prav zadovoljni, saj je oskrbnik ta dan še prav posebno vsakega gostrega s svežimi domačimi krvavicami in pečenicami. Družba je bila prav zadovoljna ter je v prijateljskem animiranem razpoloženju hitro minilo popoldne in tako tudi prišel čas povratka. Izletniki so s seboj prinesli tudi lepo ogledalo svoj dar Domu, tako, da se bo lahko poslej vsakdo ogledal v njem, kakšen bo prišel in kakšen bo odhajal. Zasluga za uspeh izlet gre vsej družbi, posebno pa gg. Belantiču, Miškecu, Koscu, Prešernu, Rogelju Petru itd. itd. Iz objavljene slike se lahko vsak prepriča, da je bila družba precej velika in za vzgled poseta Doma rade volje objavljamo to poročilo, ker smo prepričani, da je prijazen izlet v prosto naravo, posebno pa še za obrtništvo v Dom na Govejek cenjen in v razvedrilo.

Prispevki obrtništva za Zbornico TOI v Ljubljani

Zbornica za TOI je izdala, kakor smo že v prejšnji številki pisali statistiko o številu združenj, pripadnikov itd. Vsa združenja so prešla tudi tozadevno okrožnico iz katere posnemamo plačilo gospodarskih stanov za to svojo vrhovno ustanovo, ki se deli po posameznih stanovih zastopanih v Zbornici po definitivni odmeri in dejanskem plačilu zbornične 8% doklade za leto 1936. naslednje:

1.) Obrtniki po oceni	din	211.659.—
2.) Pavšalirani obrtniki	„	65.581.—
3.) Obrtniki skupno	„	277.240.—
4.) Gostinska podjetja	„	142.847.—

5.) Trgovinski obrati	„	727.240.—
6.) Industrijska podjetja	„	1.402.765.—
Skupaj din		2.550.092.—

Zbornični pripadniki pa so prispevali na zborničnih taksah za izdajo potrdil, izjav in drugega poleg gornjih zneskov še sledeče:

Trgovina	din	286.872.50
Obrt	„	189.290.—
Industrija	„	213.558.—
Gostinstvo	„	101.185.—
Skupaj din		790.905.50

Mihelčič Ivan:

S praktičnimi tehnikami na poučnem potovanju po Italiji

V času od 5. do 12. septembra se je vršila V. poučna ekskurzija Organizacije praktičnih tehnikov (absolventi mojstrskih delovodskih šol) iz Ljubljane v inozemstvo. To pot je vodila ekskurzija po Italiji, kjer so si udeleženci po predhodno izdelanem programu ogledali mnoge zanimivosti tehničnih strok v več italijanskih tvornicah, kakor tudi ostale znamenitosti in zbirke.

V nedeljo dne 5. septembra so se udeleženci odpeljali z brzovlakom iz Ljubljane proti Trstu, kjer so morali dalj časa čakati na zvezo vsled napravljene zamude vlaka v Jugoslaviji, vsled česar je moral odpasti ogled Padove in so se udeleženci peljali direktno v Milan, kamor so prispeli po 4. uri popoldne. Na kolodvoru so bili sprejeti po odposlancih jugoslovenskega gen. konzulata v Milanu ter so nato skupno odšli v hotel „Firenze“ v katerem so bile že sobe za prenočevanje rezervirane. Kratek večerni čas so uporabili za ogled mesta.

V ponedeljek dne 6. septembra so si zjutraj najprej ogledali svetovno znano tvornico dvigal „Stigler“. Vodeni so bili po prijaznih gg. inženjerjih in spremljani po obratih te tovarne, ki zaposluje okoli 1500 uslužbencev po višjem oficirju, ker so vse večje tvornice pod vojaško kontrolo in si je morala Organizacija tozadevno direktno pri vojnem ministrstvu v Rimu izposlovati dovoljenje za ogled takih tvornic. Preko in skozi vse prostore

so udeleženci naredili dolgo pot, počeni v stružnih, vrtalnih in stiskalnih dvoranah, nakar jih je vodila pot v veliko moderno livarno železa in zlitin, predhodno pa seveda še skozi oddelke v katerih izdelujejo jedra in kalupe, saj v tej tvornici popolnoma vse sami izdelajo. V posebnih oddelkih izdeluje tvornica elektromotorje in vse električne dele za dvigala. Zanimivo je, da fina mala dela izdelujejo največ vajenci, ki jih je v tem oddelku 50. V posebnih oddelkih so velikanske mizarske delavnice v katerih so udeleženci videli napel in dokončno izdelane razne od najpreprostejšega do najfinejšega in udobnejšega načina izdelane kabine. Trenutno so v delu lifti za novo moderno bolnico, in ki imajo v kabinah po dva oddelka za žive in mrtvece. Ogled te tvornice je bil silno zanimiv ter so pred udeleženci tudi demonstrirali v tovarni razne preizkuse. Veliko skladišče in odpremi prostor nudita živo sliko, da ta tvrdka dobavlja in postavlja dvigala „Stigler“ vsem konsumentom sveta ter so njeni izdelki tudi kakovostno že popolnoma dovršeni.

Popoldne je sledil ogled velike tvornice „Pirelli“, v kateri izdelujejo najraznovrstnejše gumijaste izdelke, oblačila in električno žico. V nad 70 različnih oddelkih je zaposlenih preko 12.000 uslužbencev ter tvori po delavnem sistemu vsak oddelek za sebe zaključeno enoto. Najpreje so si udeleženci ogledali predelavo surove gume, katero si dobavlja tvrdka iz

lastnih plantaž v Indiji. S posebnimi stroji in primernimi mešanicami predelajo v določenem času surovo gumo v predelano uporabno, ki jo nato nadalje na različnih strojih za kakršne svrhe se dalje guma rabi, predelujejo v določene dimenzije tako po debelini, širini in barvi.

Nato se tako izdelana uporabljiva in že dimenzionirana guma odvaža v druge oddelke v katerih izdelujejo na pr. zračnice za kolesa, avtomobile, aeroplane in druge specialne svrhe. V tem oddelku se vse delo vrši po tekočem traku in mora vsak delavec, oziroma delavka izvršiti določeno delo v določenem času. Posebno zanimivo je preizkušanje zračnic ter vulkanizacija. V drugem oddelku zopet na gumo, ki je kakor blago spojijo z vsemi mogočimi vrstami blaga in v različnih barvah, kar služi po dokončnem izdelku kot blago na pr. za dežne plašče itd. Zanimiva je dalje izdelava gumijastih obročev za kolesa, zgoraj imenovanih prometnih sredstev, kakor tudi izdelava gumijastih plošč za prevlečenje tal in podov. V oddelkih, kjer izdelujejo električno žico je pomembna nova moderna valjarna tvrdke Krupp za bakreno žico, v kateri iz velikih dimenzij v gorkem stanju vlečejo v velikanski dvorani določene tanjše dimenzije, na kar se izvitki bakrene žice v raznih potrebnih kopeljih in procedurah dostavijo v oddelke za mrzlo vlečenje bakrene žice, ki jo vlečejo na nekaterih specialnih strojih do najmanjših mogočih dimenzij. Iz raznih dimenzij žic nato v posebnih oddelkih in s posebnimi stroji izvrše po italijanskih normalijah običajne izolirne žice, najsibo vrvičaste z več pra-

Slika bi bila, če po prednjih podatkih seštejemo prispevke vseh gospodarskih panog po prednjih dveh podatkih, naslednja glede prispevanja oziroma vplačil skupno:

Obrtništvo	din	466.530.—
Gostinstvo	"	244.032.—
Trgovina	"	1.014.112.50
Industrija	"	1.616.323.—
Skupaj din		3.340.997.50

Posebej navaja znesek din 475.570.— češ, da so bili izdatki za obrtništvo v tem iznosu izključno le za obrtniške svrhe, medtem pa ni všteto v tem znesku vzdrževanje Zborničnega urada itd., kar dejansko pomeni, da zbornični urad posluje zastoj za obrtništvo. Nekateri na podlagi teh podatkov žele, da obrtništvo oceni dejanski položaj, ker se, kot pravijo, iznašajo na obrtniških zborovanjih netočne trditve, ki vodijo k pogrešnim zaključkom.

Po objavljenih podatkih moremo na kratko ugotoviti, da se mi s predloženimi številkami ne zadovoljujemo, ker niso izčrpane in tudi ne popolne. Prav tako ne moremo gladko priznati v breme obrtništva vseh izdatkov navedenih pod zneskom 475.570.— din, kateri znesek bi pod strogo kontrolo in točnim pregledom ter razdelitvijo dejanskim izdatkom za obrtništvo zgedal mnogo manjši, ker s pavšalnim naštetjem proračunskih postavk ni podana slika, kakor je to treba. Kar pa se tiče zneskov 8% zbornične doklade, doprinos obrtništva je lahko po katastrofi skupne Zbornice za TOI le 211.659.— din, ker vodi Zbornica zelo mnogo težkih obrtniških obratov pod drugimi gospodarskimi panogami. Mi vpogleda v to nimamo, pač pa nas potrjujejo v tem podatki

Cerkljanski.

Tamo preko, tamo daleko . . . (v Beograd)

Mnogokrat me je mikalo, da bi si ogledal kraje doli na našem jugu, a kaj ko ti največkrat okroglega zmanjkuje, da ni niti za potrebo, kaj šele za kako potovanje. Prav nepričakovano mi je prišel slučaj na pomoč, da mi je rekla višja instanca, ajde pa si oglej Beograd, nazijaj se vele-sejca, da boš kaj pametnega vedel povedati, za stroške dobiš nekaj cvenka, jesti moraš pa tako tudi doma, zato je vseeno, če si kupiš kosilo in večerjo parkrat v Beogradu. Seveda tem besedam nisem mogel ugovarjati, zato sem se ponižno udal, da pa ne bi uganjal neumnosti, so mi dali spremstvo v osebi debelega Miteja, kateremu se pravi po domače tudi „Bato“, obema pa za sekundanta Korleta. Korle je tisti, ki ima delav-

Obrtniških zbornic, ki so se osamosvojile od Skupnih zbornic, katere so prvo in drugo leto svojega obstoja baš radi dejstva, da so skupne Zbornice obdržale velike obrtniške obrate pod svojim okriljem, imele manjši dohodek, kakor pa je bil predviden s proračunom. S tozadevno ureditvijo in pripojitvijo vseh obrtniških obratov v davčnem pogledu obrtniškim Zbornicam, pa se je dejansko pokazalo to, kar mi trdimo tudi za področje ljubljanske Zbornice za TOI. Že navedeni podatki nas popolnoma potrjujejo, da je obrtništvo plačalo na dokladah najmanj 200.000 din več, če bi podvrgli po katastrofi obrtniške obrate strogi kontroli. Razumljivo je, da bi bil porast topogledno tudi pri taksah itd. sorazmerno višji prednjemu znesku. V celoti vzdržujemo to trditve, ki sloni na preizkusih pri drugih gospodarskih ustanovah. Zato povdarjamo, da nas veselijo podatki vendar pa bi se moral znesek doprinos obrtništva glasiti za najmanj 200.000 din več ali v celoti ca. 650.000—700.000 din. Ujemajo pa se ti podatki tudi po ustnih poročilih zastopnikov obrtništva, saj so vprav jasni izdatki, ki jih navaja proračun pa ne gredo le za obrtniške svrhe.

Obrtništvo želi točnih računov, želi po svojih resničnih predstavnikih sodelovati pri ugotovitvi tega, ker ne maramo ribariti v kalnem, pa tudi nikdar ničesar trditi nismo, kar ne drži. Nikakor se torej ne strinjamo z dejstvom, da bi nam pomagali vzdrževati svojo ustanovo drugi stanovi, ki nimajo zato interesa in ga tudi nikdar niso imeli. Gg. zastopnikom obrtništva od večine v Zbornici priporočamo, da nadaljujejo z ugotavljanjem točnih podatkov in številčno podajajo po ugotoviti resnično sliko, pri čemer pa naj k obrtni stroki in panogi pritegnejo vse, ki v to panogo tudi spadajo.

nico prav blizu mene, ter je pravzaprav moj nevaren konkurent, zato sem se prav resno bal, da mi bo tudi na tej ekskurziji delal konkurenco. No pa on je prav galant kolega, zato ga vsakomur toplo priporočam.

Iz delavnice ne vidim drugega kakor kos žičnate ograje, par ovenelih vej z vrhom sosedove rudeče strehe, med vsem tem pa še krpo neba, a tako majhno, da ne vem nikdar kako vreme je zunaj. Samo po delu mokre pločevine vem, da zunaj dežuje. Ker je bila šele sredi, sem upal, da se bo vreme izboljšalo, kajti bilo je močno jesensko, da te je kar mrzilo po kosteh. Ko se kam odpravljaj, imaš vedno preveč posla, zato tudi oblič in žaga nista prav nič prida služila. Premišljuješ to in ono, manjka ti še marsikaj, tako da postaneš kar nekako mrzliččen. Ne veš

MIZARJI!

Za avtomatske biljarde vse potrebščine avtomate, kroglice, kije, gumo, sukno, obročke dobite pri

ERLICH JOSIPU, Sombor
Dunavska banovina — proizvod bilj. pribora.

kaj bi prej napravil, jutri pride ta in ta stranka, oni te že priganja, ti pa greš jutri na potovanje. Križi in težave na vse strani, da ti je še huje, kot če bi imel veliko tovarno, ne pa enega samega vajenca, a še za tega te skrbi, kako bo v tvoji odsotnosti mojstroval. Naročuješ mu to in ono, pokažeš in razložiš mu delo, mal račun je treba še iztirjati, sosedu naj nese popravljeno mizo, psa naj pelje malo na svetlo in še sto malenkosti, katere so ti hipno na umu. Seveda fant važno prikimuje, ker se zdi sam sebi imeniten, zraven se pa veseli, da se te za par dni iznebi s tvojo sitnostjo vred. No pa vse mine, nazadnje pa le stojiš z malo prtljage na kolodvoru.

Korleta še ni bilo, zato sem jo mahnil kar na peron. Oko postave, katero je čuvalo tisti dan nad dejanjem in nehanjem vrlih državljanov, je bilo slučajno z menoj v zlahti, zato sem pričakoval, da bom z njegovo protekcijo dobil z mojim kolegom kak boljši prostor, kjer bova lahko malo zadremala. A dobro računaš, pa se še uračunaš, tako da sva letala od enega polnega vagona k drugemu, a končno sva le našla prostor za kosti najinega rojstva. Sami moški. Nasproti nama sedita prav razkošateno dva Nemca, po vsem videzu kaka potnika, na isti klopi pa dva Slovenca, katera važno razpravljata o tem in onem, tako da nismo prišli še do Litije, pa sta obrala že vso zlaho, prerešetalta vso mogočo politiko, hvalila svojo stranko, ter še nebroj mogočih in nemogočih stvari. Iz njunega razgovora sem doznal, da je eden državni uradnik, drugi pa ljubljanski občinski svetnik, po poklicu menda trgovec. Ker je Korle z enim izmed Nemcev govoril po nemško, sta menda mislila, da sva tudi midva tujca, zato sta kar nemoteno razpravljala o raznih zadevah tako, da sem marsikaj in o marsikom kaj slišal in zvedel. Zraven sem čital nek magazin, kate-rega sem dobil na polici, pa se mi je kmalu začelo zdehati. No v Zidanem mostu je bilo v kopeju že kar tiho. Sem in tja kak težak vzdih, da ne veš komu namenjen. Pa je vstopila v Zidanem mostu gospa srednjih let, z polno razne prtljage. Korle je uslužen pa hitro pomaga, gospa se mu pa prijazno zahvaljuje. Vsi postanemo nekako vzdramljeni, tako da je gospej, kar nemodno, da jo vsak ogleduje, no pa se le znajde v svojem položaju. Kar po domače si sezuje čevlje, natakne si copate, potem pa si iz ročnega

meni žic ali pa masivne po eno žico. Izdelujejo pa seveda tudi kablje za visoko napetost v svinčenih ovojih ter omotane s po predpisih določenimi izolacijami in ščitnimi jeklenimi oblogami. Za preizkus žic proti vlagi, izdržljivosti, prenapetosti itd. ima tvornica posebne velike kadi v katerih so gotove kemikalije in kisline in skozi katere morajo vse izdelane žice ali pa samo gotovi deli v svrhu preizkusa, ker je določeno, da mora vsaka izolirana žica zdržati gotov čas v tej kopelji in pod gotovo določeno napetostjo toka, s čemer se preizkusi vsestranska odpornost in kvaliteta posameznih žic. Poleg tega pa ima tvornica „Pirelli“ še velikanske najmoderneje opremljene laboratorije, v katerih se tudi s specijelnimi, merilnimi in preizkuševalnimi aparati električno preizkuša izdelane žice ter kablje najrazličnejših dimenzij, za kar ima na razpolago milijon Voltov. Tvornica „Pirelli“ ima tudi posebne krojne oddelke, saj izdeluje sama v velikem obsegu razna oblačila iz svojih izdelkov — gumiranega blaga, oziroma samega gumija. Veliki šivalni oddelki nato vse izdelajo, za kar so prav ti oddelki opremljeni z modernimi šivalnimi, gladilnimi in drugimi specijelnimi stroji. Skladišča samih oblačil so velikanska in more oko videti najrazličnejše kroje, ki se uporabljajo v najraznovrstnejše svrhe. V tvornici vlada vsestranski red ter je tudi higijenično vsestransko izpopolnjeno. Zanimivo je, da so vsi delavci in delavke uniformirani — vsi v moških oblačilih z znakom oddelka in svojo zaporedno številko vidno označeni. Zanimiv je bil proces, ki so ga udeleženci videli pri izdelavi in bo to gotovo ostalo vsakemu v nepozabnem spominu. Dalje prihodnjič.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.
Podružnica Ljubljana
Gajeva ulica 6.
Centrala Beograd
Delniška glavnica Din 75.000.000
Udeležba države Din 30.000.000
Glavna podružnica ZAGREB
Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitev. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzovjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana
Telefon št. 20-30
Račun Poštne hran. št. 14003

Vse naročnike prosimo za poravnavo obveznosti, ker le, če je redno plačana naročnina, moremo tudi redno izdajati list „Obrtnik“ in zadovoljiti čitatelje. Obrtniška zavest ter čast poedinega, ki list prejema, zahteva brezpogojno redno plačilo naročnine. Upoštevajte ter takoj nakažite po položnici št. 12.986 naročnino.

Poravnajte naročnino za „Obrtnika“
ker koristiti se in ne plačati neznatne vsote din 30- letno, ni častno.

